

Кыргыз-Түрк Манас Университети
Компьютер инженерлиги бөлүм
башчысы Райымбек Султановго

АРЫЗ

Мен, Кадыр Момуналиев (буга чейин кенже илимий кызматкер, жана учурдагы айдан бери келишим кызматкери, номер: 1249), алып барган изилдөө жумушумду эл аралык (Канада) конференцияда сунуш кылуу максатында Сиздерден 10-16 ноябрь күндөрүндө жумушумдан уруксат берүүңүздү жана барып келүүгө (жол кире акысына) көмөк көрсөтүүңүздү урматым менен өтүнөм.

09/26/17

Ачыктоо:

Арызымдын себеби: аткарып жаткан жумушум Манас университетине ошондой эле түрк жана кыргыз тилдеринин санариптик аймакта өнүгүүсүнө өбөлгө болот деп эсептейм. Конференция жана илимий иш тууралуу маалымат Тиркеме1 де, ал эми конференцияга сунуштоочу катары кабыл алынгандыгымды тастыктоочу маалымат Тиркеме2 де берилди,

Тиркеме1. Конференция жана илимий иш тууралуу маалымат

I. Конференция

- Аталышы: Тексттерди Коддоо Демилгеси Бирикмесинин 17-ирет болуп жаткан жылдык конференциясы жана мүчөлөрүнүн жолугушуусу – The 17th annual Conference and Members Meeting of the Text Encoding Initiative Consortium.
Кыскача: TEI2017Victoria
- Расмий сайты: <http://hcmc.uvic.ca/tei2017/index.php>
- Уюштуруучулар:
  - Тексттерди Коддоо Демилгесинин Бирикмеси (<http://www.tei-c.org/index.xml>)
  - Виктория Университетинин Гуманитардык илимдерди компьютерде иштетүү жана Медиа Борбор түзүмү (<http://www.uvic.ca/humanities/hcmc/>)
- Демөөрчү: Канада Өкмөтүнө тийиштүү Социалдык жана Гуманитардык Илимдерди Изилдөө Кеңеши – Social Sciences and Humanities Research Council, Government of Canada (<http://www.sshrc-crsh.gc.ca/>)
- Максат: Адам баласы жараткан (гуманитардык) текст түрүндөгү маалыматты компьютер окуй ала турган TEI P5 стандартына өткөзүү (коддоо) жаатында тажрыйбаларды алмашуу.
- Убакты: 11-15 Ноябрь, 2017-ж. (мунун ичинде 11-12 си воркшоп, ал эми 13-15и конференция)
- Жери: Канада, Британиялык Колумбия, Виктория шаары, Виктория Университети
- Сунуш убактысы: 14-ноябрь (Шейшемби) 14:10-15:30 арасы.
- Сунуш түрү: постер
- Сунуш созулушу: 15 мүн.
- Кээбир катышуучулардын тийиштүүлүгү: Oxford University, University of Oslo, Austrian Centre for Digital Humanities of the Austrian Academy of Sciences, University of Potsdam, University of Tokyo, University of Barcelona, University of Vienna, ж.б.

II. Сунуштала турган илимий иш

- Аталышы: CSS жана XHTML парсерлерин негиз алып сөздүктү кодоо ыкмасы - Dictionary Encoding Based on CSS and XHTML Parsers.
- Максат: Гульзура Жумакунова түзгөн Түркчө-Кыргызча сөздүгүн (50 000 баш сөз) TEI P5 стандартына өткөзүү.
- Ачыктоо: Сөздүктүн логикалык түзүмүн/структурасын деталдуу жана тикелей чагылдырган XML тилиндеги берилиштер жыйындысы(кампасы) көздөлүүдө. Бул иреттелген берилиштер жыйындысы жана аны пайда кылуу жолу сунушталмакчы (кыскача мазмуну: http://hcmc.uvic.ca/tei2017/abstracts/t_113_momunaliyetal_dictionaryencoding.html).
- Пайда: эл аралык академиялык стандартка жооп берген көп максаттуу санариптик, б.а компьютер окуй алган (computer readable) сөздүктүн пайда болушу (Г. Жумакунованын сөздүгү айтылууда)
- Тил жана адам тексттерин компьютерде иштетүү боюнча жаңы академиялык пикирлердин таасири, ушул жааттагы адистер менен байланыштардын түзүлүшү
- айтылган санарип сөздүк Кыргызстандын санариптик лексикографиясында да компьютердик лингвистикасында да үзүрлүү пайдаланышы мүмкүн, мис. электрондук сөздүк, машиналык котормо ошондой эле кыргыз жана түрк тилдеринин статистикалык ж.б. изилдөө долбоорлору.
- Окшош долбоорлор: FreeDict

Тиркеме2.